

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
26 august st. v.
7 septembre st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 34

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Sore de érnă.*

— Novela. —

Sui opt trepte, intri într'un geamlăc îngust, treci într'o sală lungă și, pe întăia ușă din dreapta, străbați în odaia lui Frumuzache Teodoriu.

Două ferestre lungi și înguste terminate în unghiu ascuțit cu laturile curbe, cu ochiuri de geam multe și mici, păreau amândouă ca săpate în zid, atât de gros eră păretele.

În fața ferestrelor și în dreptul locului gol dintre ele eră ușa care da în sală și în stânga altă ușă care da în odaia de primire.

Păretele din dreptul acestei uși eră acoperit de un covor mare turcesc pe care stăteau cu meșesug orânduite o puzderie de unelte ostășești și de vânătoare, în cea mai mare parte turcești, lucrate în aur, în argint și în sîdef.

Subt ele patul, făcut din saltele mari, cele de desubt tari și cele de de-asupra moi ca puful și foarte odihnitoare, cu fețe făcute din șaluri turcești de preț.

Perinile cu fețe de mătase roșie și îmbrăcate în olandă bună cu horbotă scumpă, arată ingrigirea de aproape a unei mâni de femeie.

În mijlocul odăiei o mesă lungăreță acoperită c'un șal mare turcesc în multe colori, avea pe densa o mulțime de ciaslove cu scôrțe de lemn îmbrăcate cu piele și care se închideau cu prindători de alamă; o păreche de călimări cu vr'o cinci, șase pene bine tăiate și curățate, un singur condei de lemn cu peniță de fer și un briceag vechiu cu trei limbi; cea mai mare eră cât un cuțit de mesă.

Un jilț mare cu spate nalt sta vecinic de-o parte a mesei și-un scaun de lemn c'o pernă turtită pe el, de cealaltă parte.

Celelalte colțuri ale odăiei și locuri dintre uși și ferestre erau ocupate ici de-o mescuță, colea de scaune și dincóce de jilțuri mici, pe care se odihniă câte-o perină potrivită cu mărimea scaunului séu jilțului, fiecare cu față brodată și inhorbotată.

Pe un scrin cu patru cutii se aflau două sfesnice, fiecare cu câte trei brațe, care-și mutau reședința pe mesă, de cum se inseră.

* Stimate domnule Vulcan.

Novela ce ve trimet, e și nu e originală. Acum doi ani am văcut la o trupă francesă o comedie într'un act, nu știu sub ce titlu jucată, dar subiectul căreia mi-a ramas neșters, și tocmai acum, revenindu-mi în minte, pe când m'aflam în pădure și cugetam ce să scriu pentru dvóstre, — m'am hotărît și l'am încheșat în novela acésta sub titlul: *Sore de érnă*. Am îmbrăcat dar un subiect împrumutat c'o haină originală.

Bolintin, 20 iulie 1890.

Radulescu-Niger.

La cãpêtiul patului se înalță, pe doué picióre de lemn lustruit în fața stejarului, un fel de poliță c'un dulap mic de lemn negru încrustat în sîdef. În dulapul acesta se află icóna Sfântului Nicolae îmbrăcată în argint, avênd în dreapta o iconiță ce înfățișă pe Maica Domnului cu pruncu 'n brațe și în stânga alta ce înfățișă pe Dumneșeul-om intrând în Erusalim cãlare pe asin : amêndoué îmbrăcate în aur.

Doué bucățele de lemn sfânt, mánuchiuri de bușuioc luate din țiuva de Isvorul tãmăduirii, flori uscate luate dela sfântul Aer în Vinerea Patimilor, stăteau orânduite împregiurul unei candelé de porțelan alb care ardea și în nópțe.

D'asupra dulăpiorul se odihniă vr'o cinci șase sticle de mărimi deosebite, pline cu aghiazmă dela Boboteză și din țiuva de Isvorul tãmăduirii.

Tóte acestea desevershiau pe omul generațiunii trecute, pe unul dintre boerii pãmênteni adevérați români, tipuri cu totul dispărute astăzi până chiar și 'n effgie, conservatori în totă puterea cuvêntului, căci aveau ce conservă și puteau conservă : religiune, datini, origine, avere, nume, rang și demnitatea rangului.

Frumuzache Teodoriu eră dintre acéștia în anul 1870, la vârsta de 70 de ani.

Nalt, subțiratec, cu spatele puțin adus la umeri, cu chipul lungăreț și cu umerii obrașilor puțin eșiți, cu mustêțile albe ca lâna făcută fuior și cu pèrul lung alb și adus la tèmple; cu ochii cam adâncăți în orbite, dar încă plini de viéță în anumite momente, albastri și cu căutătură blândă, cu gura cam veștedită, dar cu zîmbet fôrte prietenesc, — înfățișéază un întreg simpatic ce însuflă respect și dragoste.

Se pôrtă cu vestmintele vechi : anterior, giubea, încins la brău c'un șal turcesc, în care stă infipt un ciubuc scurt cu imomea mică de chihlibar; pe cap, în casă, pôrtă un fel de fes de stofă neșră și când ese în oraș, șapcă neșră cu cozoroc de mușama.

De parte de-a fi și de-a pără ciudat, îmbrăcăminte lui se potriveșce cu chipul, cu apucăturile lui, cu tot ce-l împregiureșce în casă.

Slugile sînt tóte bêtrâne și credincióse; tóte țin la el și nu l'ar schimbă pentru tot aurul din lume.

Până și cucóna Cassandra nu l'ar lăsă și mai ales ea, care s'a pripășit în casa boerului de pe la 1837, când eră tinerică, frumușică, durdulie, o hanțușcă de muiere cu nuri și cu vino 'ncóce, de te fură cu ochii cei negri, ca o vrăjitoare cu vrăjile.

Și ce-i drept, că-l și fură pe cuconu Furmuzachi, mai ales că remăsese vèduv sãracu la 35 de ani și fără copii.

Mai umblă el pe ici, pe colo, prin țeri străine, dar apoi  r se întorcea la M nz teni  i T nc beni, mo i rele lui, in c su a lui, l ng  cuc n  Casandra lui...

De cuc n , cuc n  ii  iceau t te slugile din casă, că pricepeau ei pozna; dar boeru nu uită, că  i Casandra er  tot slug .

 inea la d nsa, i-ar fi părut că-i lipse ce ceva, decă n'ar fi dat de d nsa la vr'o int rcere in  er , dar fără s'o lase să i se suie 'n cap, nu o umilia nici prin vorbă, nici prin c ut turi, nici in  ag , nici intr'adins.

Nu-i vorbă,  i Casandra i i măsurase lungul nasului totdeuna.

Ba cu socotela, că nic iri n'o să-i fie ca in casa boerului ei, ba cu nădejdea c'o să str ng  ceva ca să aibă  i ea odată al ei, ba cu mul amirea că boeru se uită la ea cu dragoste  i c'o cinste ce ca femeie, se pomeni c'a indr git  i ea pe boer...

Pe urmă casa boerului fu casa ei; când lipsi , daraverile lui ea le făcea, ea le suci , ea le inv rti   i nu punea nici o pară de-oparte, căci i s'ar fi părut că s'ar fi furat pe d nsa.

A a trecură 33 de ani, ca treizeci  i trei de le-luri de flori, in grădina vie ei.

Se obi nuiser  unul cu altul, mai ales c nd el se lăsase de umblet prin lume  i acuma, in urmă, b tr ni am ndoi, dar încă in putere, treceau lini ti i  rna b tr ne ii, imbr ca i cu vestmentul călduros al amintirilor din tinere e.

S ra, el i i a ed  c lare pe nas ochilarii  i deschidea câte un ciaslov; ea impleti  cal iuni, st nd pe scaun in fa a lui; d nsul ii povesti  multe de t te, de prin cele  eri pe care le umblase, ea ascultă  i ridea,  i făcea haz  i nu se mai sătură ascult nd.

Se int mpl  uneori, mai ales de-o bucată de vreme, de când boeru c t  să- i ins re o sculă de nepot de frate pe care-l crescuse el prin  coli, — se int mpl ,  ic, să fie ciudat, necăjit  i atunci o cam lu  in răspăr pe cuc n  Casandra.

Ea tăcea mulcom, lăsă să trecă furtuna, să se impr scie norii  i să  s   r sórele pe buzele lui fără fa  ,  i se apucă să-l ingrigesc  p rin e ce, cu răbdare, cu băgare de samă, c t nd la el gale , — ca  i cum nu s'ar fi int mplat nimic.

(Va urm .)

Radulescu-Niger.

Un an...

Am fost un an intreg nebun,
Privindu-i frumuse a
 i tot n'am indr znit să-i spun
C'un grai măcar triste a.

De câte ori am stat  i 'n g nd
Am str ns o lume 'ntr g ,
Ca să m'apropiu l crist nd,
Să-i spun c t mi-e de dragă!

Precum se mi c  pe p m nt
Pădurile  i lanuri,
Sim iam mul imi cum se fr m nt
De g nduri  i de planuri.

Legam un chip de chip  i grai
De grai legam adese;
Dam rost intregului meu rai,
De farmeci nen elese.

Porniau in lan  ca 'n adevăr
At tea dulci ilusii —
Cum atingeam b laiul păr
De flacările buzii;

 i cum de m n  o str ngeam
 i me str ngea de m n  —
A a frumos ne 'n telegeam
Cu blonda mea st p n .

Dar l ng  d nsa fermecat
Venind at tea r nduri;
Sim it-am praf impr sciat
P latul meu de g nduri...

Un an m'am mistuit in munci
De dor  d nc s rmanul —
De sigur  di îmi rid de-atunci,
Dar vai! perdut-am anul!

George Murnu.

Românul e născut poet  i ca poet tr e ce, chiar  i cu arma 'n m n .

(Urmare.)

II.

Nu mai puțin ingroz ti s nt feciorii, când se apropie timpul tragerii de sorti; nu că d r  le-ar fi gr z  — cu at t mai puțin frică de c tunie — că Românul  i la m rte-i priveșce 'n fa   zimbind: 'tot c'o m rte-s dator', dar il consumă jalea v d ndu-se pe calea de a se dep rt  de cei mai iubi i ai sei, de locurile lui plăcute  i de lucrurile lui favorite  i a apucă — in negra străinătate

Unde n'ai sor  nici frate,
Nici vr'un om cu dreptate.

Feciorii, in necasul lor, cred că preotul cu primarul s nt de vină decă ei vor fi inrol i  i du i la  ste; o  i spun acésta in c nteca:

Bir ul  i cu popa
A a mi-au făcut legea,
Că cu lan uri m'or leg 
 i 'n Italia m'or  ip ;

apoi demonstre z  in contra lor:

 i 'n Italia de m'or duce,
Nu m'oi face o p m  dulce,
Ci m'oi face-o p m -amară
 i-oi veni la tómnă  r ;

care va să  ic , decă m'oi duce,  i-oi află că ei s nt vinova i pentru depărtarea mea — atunci vai de popa  i de birău după ce m'oi reint rce!

Apoi  i ei (feciorii), din minutul când i-au scris la numeru , nu se mai privesc flăcăi de sat, ci cătane 'mp r te ci, cu g ndul se văd a fire colo pe c mpul de eserci iu; de acolo numai cu g ndul se mai pot rugă chiar  i lui D eu:

Cobori D mne pe p m nt,
De ve i N m ul ce-a făcut,
C'o umplut ritul cu noi,
Ca c'un boteie  de oi;
Cobori D mne de te uită,
De ve i  rba t t  cruntă...

Apoi, vedând asta stare de lucruri, cum adecă ostaș fiind trebuie să se lipsescă de voia lui spre a implini intru toate voia Nēmțului, esclamă cu durere :

Decât la Nēmțu cătană,
Mai bine 'n codru cu pēnă,
Că din codru vii acasă,
Din cătane nu te lasă.

Dar érăși revocă 'n memorie, că Nēmțul n'ar ști de unde să-i ducă decă nu-i dă popa cu birēul de pe scrisore, ér aceia numai la inalta poruncă a solgăbirēului i-au dat, deci își descoper focul asupra lui :

De-ar fi trāsнит Dđeu
In cap la solgăbirēu,
Când o pus pēna 'n hărtie,
De m'a scris la cătuniele !

Deci, știind că ce pōmă bună-i cătunია, la mulți le-ar veni pofta să trecă granițele țerei in ore cătrău numai să scape de ea ; dar nu fac un lucru ca acesta, ci se mângăie cu cântecul :

Munte, munte, piētră sēcă,
Lasă voinicii să trecă,
Să trecă la ciobănie,
Să scape de cătuniele.
Cătunია cu-i bună ?
La feciorul fără mumă,
Cătunია cui-i dată ?
La feciorul fără tată ;
Yai, copilul fără mumă,
Ca pomul bătut de brumă ;
Și copilul fără tată,
Ca pomul bătut de piētră !

Și in necasul lui își aduce aminte de scumpa lui mamă, care l'a crescut cu atăta ingrigire ; îi spune și ei in cântecă cum s'a înșelat ea in așteptările ei :

Maică, măiculēna mea,
Când pe mine m'ai făcut,
Nici capul nu te-o durut,
O'ai gândit că faci o pēnă
Și-ai făcut, mamă, cătană ;
Și ai gândit că faci pēun,
M'ai făcut, maică, la tun !

III.

Timpul asentărei a sosit. Primarul adună pe junii înscriși la un loc să plece cu ei la locul, unde se ține asentarea. Atunci să veți plāns și jale. Părinții, frații, surorile, prietiniile celor ce merg la asentare toți is aci ; ba unii merg cu ei până la locul de asentare ca numai decât să șcie de au de a se bucură, că iubitul lor a scăpat, ori au de a se supără și mai tare, că l'au inrolat. Pe drum nu auđi numai cântări și ér cântări ; unii cântă din gură, ér alții din fluera. Cu jale caută feciorii spre locurile lor iubite, unde și-au petrecut atât de bine până acum, și unde pōte că in veci nu s'or mai reintōrce. Se rupe inima lor când se vėd depărtându-se de codrii cu umbra cea recoroșă și cu luncile cele grase ; deci privind spre ei, le cântă din adēncul sufletului :

Eu me duc codrul remāne,
Plānge frunđa după mine ;
După mini nu plāngă nime,
După mine-oi plānge eu
Când oi vedē că mi-i reu ;
Că unde m'oi duce eu,
Nu-i nici apă nici riu,
Numai sānge până 'n brāu.

Unii, cari n'au a pierde depărtându-se de locul lor natal, cari sūnt orfani și numai ca slugi pe la alții s'au susținut și crescut mari, cari n'au vatră părintescă nici nimic mai mult decât ce e pe ei, fiind dedați numai cu stăpāni rei — puțin le pasă și de i-or luá ; ei beau la tōte crășmele ce le nimeresc intrēcătă și cântă voioși și fericiți, că omul beat e fericit după a lor părere, fiind că — đie ei, chiar de are vre-un necaz, in beție il uită, il inecă, astfel de flăcăi sūnt și acum voioși și vedēnd pe alții supērați. îi prind pe după cap, îi îmbărbătează cântând :

Fii feciori cu voiă bună,
Că 'mpēratul ne cunună,
Pătrāntăș
Ne-a fi nānaș,
Săbiuța
Nānășuța,
Pușculița
Nevēstuța !

Când sūnt aprōpe de locul unde se ține asentarea, par că și simțesc fōrfecile Nēmțului in pērul lor cel mare, deci putē-ar să nu cante :

Fōrfecile Nēmțului
Măestria dracului ;
Am avut un pēr frumos
Și l'a tăiat Nēmțul jos,
L'am luat eu intr'o mână
Și am plāns o sēptēmānă,
L'am luat intr'amēndoue
Și-am mai plāns o đi și doue.

Și nu-i mirare că le pare reu flăcăilor după pēr, că cei obicīnuiți a purtă pēr mare, sūnt ca sluți tunși scurt, cum sūnt bunăōră cei din valea Jiului și a Hațegului din Ardeal, foștii iobagi.

Aducēndu-și iute aminte, că asentarea la porunca impēratului e făcută, pe El nu-l blastēmă ca pe popa, primar și solgăbirēu, de el se rōgă frumos și cu tot respectul :

Inălțate, Impērate,
Nu me 'nstreină departe,

Și-și motivēză rugarea :

Că n'am părinți să me caute,
Tata-ar veni — dar nu pōte,
Că mama trage de mōrte,
Surorile-s tinerele,
Nu șciú cārările mele.

Apoi feciorii nostri iți spun in cântec cauza din care trebuie să fie ostași, fireșce cauza inchipuită :

M'a făcut maica lunia,
Să-mi fie dragă lumea ;
Să me fi făcut marța
Nēmțul nu me căpētă ;
Nici Nēmțul nici Ungurul,
Nu-mi pipăiă umērul . . .

Apoi :

Mureș, Mureș apă lină,
Cine hé din tini se 'nstreină,
Că eu numai te-am gustat
Și tare m'am streinat.

Cini m'a dat pe mini cătană,
N'are ce-și mai da pomană,
Căci pomană și o-a dat
Când cătană m'o băgat.

(Va urmă.)

Femeile.

(Studiu istoric-cultural și politic-social.)

(Urmare și fine.)

Și cum și acea, și nu putem tăce, că și în privința acesteia există excepții și exemple înspăimântătoare, așa începând de la Xantipa lui Socrate până la femeile despoiate de tot simțul omenesc al revoluțiunii franceze din 1789 și al comunei din Paris din anul 1871. Dară trebuie să rădicăm și să serbătorim; mulțămim Domnului, partea cea bună a secului frumos, și să nu tăgăduim ceea ce s'a produs prin tr'ensele bun și nobil.

Și de au un preț infinit virtuțile casnice ale femeiei pentru economie, impresia spirituală ce-o pot ele exercita e încă și mai mare. În conecusul nenumăratelor unități, cari ocupă timpul, gândurile și puterile ei, să nu perdă ea încă și firul conducător, care împreună aceste unități la oaltă, și le legă într'un tot. Acest fir constă într'aceia, că prin tr'ensa să devină locuința familiară o vatră de recreare spirituală și morală, încât bărbatul, necăjit și amărit de ostenelele și sarcinile vieții sociale, să afle aici repaos și odihnă, care să-l oțelască și să-l întărească, să-l entusiasmeze și să-l înflăcăreze spre fapte noi. Aice zace un isvor nesecat de mijloce pentru femeia conșciă de chemarea sa. Acésta e prodata cea mai sublimă și mai nobilă a femeiei, care face minuni și esoperă lucruri mărețe.

Privirea liberă în venitor să n'o perdă femeia nici odată. Ea trebuie să-și pricépă bărbatul în poziția sa față cu lumea și trebuie să-l conducă în chemarea sa. Trebuie să împartă cu densusul faptele sale mari și entusiasmul seu, séu de nu să-l lase măcar a să adapă singur dintr'aceste, și să nu-l conturbe în direcția luată.

Ce rezultate au avut referințele amicale ale bărbaților celor mari cu femei de spirit, ne povestește istoria lumii. Ce-au esoperat femei nobile la un loc cu bărbați nobili, ne spune viața noastră cvotidiană în exemple nenumărate.

Vedem deci, cât de mare efect pot avé asupra bărbaților femeile pline de simțeminte nobile, sacrificătoare, și cu spirite adânc simțitoare, dominând asupra pasiunilor sale turburate și exteriorul seu dur. Ele îl pot imblândi în ființa sa iute și pot îndreptă gâr-găunii sei. Îl pot rădică în nenorocire, îi pot renvia spiritul lăncedit, și-l pot entusiasmă pentru cele bune, precum și înflăcăra pentru adevăr și dreptate, pot neteđi crețelele frunții sale, ivite prin loviriile sorții, pot invesele ochii sei stinși, ca să strălucescă éraș în focul espunerei și sacrificiului pentru binele comun. Unde ar fi cei mai mulți dintre poeții noștrii, de nu i-ar fi entusiasmă amabilitatea femeilor! Tótă literatura lirică se baséză pe influința secului feminin asupra spiritului bărbaților, însuflețiți de divinitate.

Nu e acésta destulă operă din partea femeilor, relativ la omenime! Nu participă ele prin acésta în cea mai mare parte la rădicarea genului omenesc? Firește trebuie să-și conserve ele ființa lor intimă și prerogativa, pe cari le-au primit dela creator față cu bărbații. De aceea să se cultive ele atât în casa părintescă cât și în școlele publice tocmai în direcția acésta și să se învețe acésta tratură fină, ca să nu-și perdă efectul lor nobil. Astfel își vor implini ele prodata lor adevărat femească, care le rădică atât de sus în societatea vieții.

Considerând aceste tóte la un loc, se póte afirmă cu tot dreptul, că cooperarea comună a ambelor sexe a produs florile cele mai abundante în virtu-

țile și fericirea omenescă, și nici nu ne pot pune în mirare rezultatele aceste acolo, unde vedem că se observă susținerea fidelă a adevăratei naturi și a adevăratului destin atât a secului bărbătesc cât și a celui femeesc. Totdeuna sub auspiciile legilor celor mai demne, precum și a ordinii naturale și morale, conlucră și cooperéză acolo, unde domnește o țință comună între bărbat și femeie stimulii tuturor puterilor, acești stimuli, cari sânt educătorii genului omenesc. Se póte ére afla un teren, nu numai pentru umanitatea nobilă, dară și pentru o comunitate liberă și demnă, pentru virtuțile sociale, pentru compătimitatea benevolă, pentru un lucru regulat, strîns imbinat și bine împărțit, pentru un spirit comun, care să se sacrifice energie și virtuos, decât acolo, unde-și ocupă femeia poziția, care-i compete în casa familiară? Istoria ne învețe, că bărbații cei mai mari își datoresc partea cea mai ființială și mai nobilă culturai mamelor sale și influinței gingașe a acestora, neturburate prin agende bărbătești. Nu putem deci afirmă, că femeile nu participă la activitatea întregii omenimi. De sigur, ele au osasia cea mai frumoasă și mai bună a cooperă la opera acésta!

Inse tot rătăcim, decă credem, că numai prin căsătorie i se impune femeiei datoría, a conlucră cu ajutorul seu la prodata omenimei, precum am amintit deja în șirurile de mai sus. Nu numai căsătorite, dară și afară de căsătorie pot fi active femeile, firește și în altă direcția, decât cea adevărat casnică, restrînsă prin legătura căsătorială, și aici culminéză adevărata chestiă a femeilor, care revóltă așa de tare spiritele în timpul presente.

Departe de noi, și din cele amintite se póte cunoșce cu esactitate, că nu intenționăm a clătina poziția femeilor, inse nu ni e oprit a documentă, cum se pot ocupa femeile și de altmintrene la cultivarea omenimei într'un mod demn de dênsele și corespunđător naturii lor. Și acésta e cu atât mai ponderos, cu cât creșce numărul acelorora, cari nu se află în starea fericită, a se dedă legate prin căsătorie implinirii prodății acesteia.

Mișcarea secului nostru e mai cu samă îndreptată într'acolo, ca să se sporéscă nu numai binele individului, ci și a întregii omenimi. Nisuirea comună ținteșce într'acolo, ca fiecare să pórte aici pe pământ o viață demnă de genul omenesc, și să-și pótă creă o poziție mulțămitoare prin activitatea propriă. Seclul al XIX. predică evangeliul activității. Lucrul în ori ce direcția, degradat până acú prin atâta timp, și desconsiderat și desprețuit de atâta vreme, a devenit devisă, bunul cel mai mare al omenimei.

Recomandarea lucrului s'a esprimat nu numai pentru o parte a omenimei, ci pentru întreg nemişul omenesc, și de aici urméză și îndreptățirea tuturor ómenilor spre o activitate liberă și neimpedcată, după alegerea și destinul propriu, precum și după poziția naturală în societate. De aceea să-și pótă eluptă și câștigă și femeia o poziția corespunđătoare capacităților și naturii sale și în acésta poziția să folosescă ea comunității, simțindu-se prin acésta și singură mulțămimă și fericită.

Astfel s'au născut anumite cercuri de activitate, cari țintesc într'acolo, a cultivă binele comunității, d. e. acele intruniri de femei filantropice, cari întăresc simțul patriotic. Luther. acest adorator just al femeilor, dice într'un loc: »O femeie bună, e un bun rar, mai nobil și mai plăcut decât un juvel«; și într'alt loc: »Ea își întinde mânele sale peste cei săraci, și rădică pe cei miseri.« Aceste mâni s'au împreunat la oaltă în multe intruniri benevole, și împărtesc cu statul grija pentru cei lipsiți. Ce-au efectuit femeile nu numai dela societatea »Crucea roșie«, dară și ce-

SCRINCIOBUL.

lelalte în timpul ultimelor resbele, e tuturor cunoscut și în prezent vedem femeile ocupate cu succes activ și multiplu ca ingrigitoare de bolnavi în toate locurile, și la toate ocaziile.

Pe lângă aceste cercuri de activitate, comună omenimei, cari se potrivesc pentru femei, mai există și anumite ramuri de chemare, cărora se poate deda femeia, care e depărtată de poziția sa proprie, ca mamă de familie, — și a lucrărilor în direcția aceasta cu timpul, ar fi o datorință a familiilor deosebite. Abstrăgând de ajutorul în cercul casnic, în care tot încă se învâlvă și se va învâlvă activitatea principală a secului feminin afară de căsătorie, zace și creșterea, mai cu samă a secului feminin nu fără cauză în mare parte și în mâna femeilor. În privința îndreptățirii spre aceasta nu există nici un dubiu. Numai marginile, cari sunt de a se trage între activitatea femeiesă și cea a bărbatului în direcția aceasta, sunt ore cum de luat în privire. Terenul grădinilor de copii s'a cedat în timpul prezent mai că exclusiv lumii feminine. Avem doră acuma și școli deosebite, în cari se cultivă învățatorițe, și avem și anumite comisii de examinare pentru dăsele.

Industria nu e oprită femeilor. Necalculând lucrul cu acul și cusutul, acest prerogativ al secului feminin din timpurile cele mai vechi încôce, și excepționând pe croitorii damelor, cari mulțămită Domnului devin din ce în ce mai rari, se va putea lua în privire aptitudinea femeilor spre lucruri de industrie ori și unde, unde numai se presupune mai multă perseverență și iscusință decât putere fizică? Dămele culte mai cu samă vor oferi ajutorul lor numai acelor industriași, cari de regulă stau cu dăsele tot pe acea tréptă culturală, și a căror teren de activitate face necesară o cultură mai înaltă școlară seu o înfă deosebită în tratare.

Incerări pe câmpul acesta, a ocupa dame ca ajutóre, s'au făcut deja în diferite direcțiuni. Fotograficul poate ocupa mâna ușoră și înfă femeiescă foarte bine la retușat, mecanicul, orarul poate să-i încredă componerea roțițelor celor mai mici și mai fine. Tot așa nu sunt nici culegătoare de litere în tipografii o raritate. Ba și la afacerile comerciale se pot referi cele șise. Numai acele confecții, cari au de lucru numai și numai cu un public feminin, pot zăce exclusiv în mâni femeiesci. În toate celelalte privinți să se favorizeze mai mult ocuparea lor ca ajutătoare, decât ca conducătoare, Ca vëndetóre în locale publice și ca purtătoare a cărților de calcul în oficie comerciale, sunt ele de tot la locul lor.

Pentru multe condiții ar fi întrebuintărea femeilor mai consultă, decât cea a unor bărbați tineri. Măsurarea de măsururi și panglice, lăudarea mântălelor și materiilor de haine, cercarea și potrivirea colorilor acomodăte, conving de sigur mai mult unei mâni femeiesci. Espunerea pânzurilor și schimburilor, prăvălile de țesături fine și moderne ar fi să zăca numai și numai în mânele femeilor.

Inse femeile au mers și mai departe. Vëndarea biletelor la căile ferate, activitatea în oficiile poștale, conducerea aparatelor telegrafice s'a cedat deja în cele mai multe părți damelor, și nu fără succes. Ce le împedecă deci pe femei, ca să esceleze și să se ocupe ele și cu artele și științele moderne? Doră au ele un sens eschisiv deosebit pentru cea ce-i frumos, și arta se simte chemată a se ocupa cu frumosul! Doră sunt ele dotate cu o privire sigură și o judecată aptă, cari se pot întrebuintă foarte bine pe terenul științific! Cine să nu șcie, ce s'a cugetat și s'a esoperat deja în arta plastică de mâni femeiesci? Ori și cum ar fi judecata despre femeile, cari

se ocupă cu literatura, nu cetim noi cu interesul cel mai mare lucrările lor literare?

Astfel vedem în ziua de azi ocupându-și femeile locul și în salele de prelegeri ale universităților, pentru de a studiă și ele. Ore să nu se potrivescă d. e. medici feminini pentru anumite morburii femeiesci, și să nu le dăm noi sucurs spre țină acesta? Doră se întrebuintăze ele deja în presința la ingrigirea bolnavilor și ca ajutătoare la nașceri! De și n'or fi femeile chemate spre o prosperare a științelor abstracte, care să producă epoce nouă, totuș vor fi chemate ele spre realizarea în practica rezultatelor obținute. Ele să se ocupe așadară pe acele terene, cari se mărginesc imediat cu chemarea naturală a femeiei. Științele speculative, ca jurisprudența și teologia, să se lase prin urmare bărbaților.

În fine să nu uităm că pe câmpul artei tonurilor și a gesturilor, stă femeia într'o îndreptățire egală cu bărbatul, încât privesc aceste represintarea unui op artistic deja creat. Ba putem afirmă, că pe câtă vreme au lăsat femeile să resune vocea lor în public, am avut și avem mai multe cântărețe escelente și renumite, decât cântăreți. Pătrunderea adâncă în cugetele altuia, priceperea înfă a intențiilor lui, formarea și contopirea elementelor, ce le-a creat autorul, acesta e lucrul femeilor. Musica și arta mimică au câștigat, de când a picat păretele despărțitor din evul mediu, care eschidea femeile dela esercierea publică a artelor acestora. Silhuelele feminine ale lui Shakespeare întrec în amabilitate și simțeminte adevărat femeiesci mai că toate celelalte creațiuni de inchipuiri fantastice ale poeziilor noștrii moderni. Și încă întregă musica noastră vocală din ziua de azi? Ea nu se poate de fel cugetă în desvoltarea sa abundanță fără de cooperarea vocilor temeșci.

În fine să mai amintim, că de enormă e influința femeilor nu numai cea conșciă, dară și cea neconșciă asupra creațiunilor științifice și artistice. La câte opere artistice, fie ele pe câmpul poetic, musical seu cel al artei plastice nu se poate documentă, că ele și-au luat originea sub influința directă a unei femei? Câți poeți seu artiști nu mulțămesc prosperarea însemnată în zelul lor simpatiei, priceperii compătimitóre și petrecerii amicale cu o femeie? Presința lor entusiasmăze și rădică, ea înflăcăreză și inspirăze, și în armonie frumôsă se contopesc cugetele și simțemintele a două spirite simpatice într'un op grandios de artă.

Istoria ne relatăze, că multe începuturi pe terenul artelor frumöse n'ar fi ajuns de fel seu numai nedepline în proprietatea noastră, de n'ar fi avut femeile o influință atât de mare la urzirea și îndeplinirea lor! Să ne aducem numai aminte de bardii noștri naționali, a căror petrecere cu femeile lasă atât de cugetat, dară și atât de criticat, încât uităm peste aceste câte lucruri frumöse au rezultat și s'au păstrat pentru venitor din petrecerile aceste. Natura omului e deja așa întocmită, că-i trebuie o încurăgiare esternă, trebuie să aibă un obiect, care s'o însufleșcă.

Ori ce ideal în omenime își află materia construiri sale în lumea cea concretă a lucrurilor din afară. Unde și-au aflat pictorii și sculptorii, poeții și cântăreții entusiasmul lor pentru arta frumosului, decât numai la femei? Ele, ca o parte integrantă a creațiunei, au eserciat cu entusiasmul isvorit din tr'en-sele, o influință foarte mare asupra acestora.

Inse destul! Ar apăre ca o gloriificare peste măsură a femeilor, decă am merge și mai departe, având destulă ocașiă spre acesta. Mulți ne-ar contrariă bucuruși, și s'ar încercă a slăbi aserțiunile noastre: Dară ore să facem acesta? Zace într'acesta chemarea năs-

tră ? E acesta calea îndreptării, unde cumpăna dreptății să cadă în partea lor ? Să ne mărturisim sincer, și să ne ținem strâns de acesta, că femeile atât în starea căsătoriei, cât și afară de căsătorie sunt tot așa de bine copiii lui Dumnezeu și membri ai societății omenești, ca și bărbații, și că ele au deplin drept, a-și ocupa în lume poziția, care le compete în urma referințelor lor naturale și destinului lor bine înțeles, și că acest drept, de a-și ocupa poziția, îl posed ele în totă estensiunea și întregimea cugetabilă. Nici nu putem afla altă cooperare mai bună decât în ajutorul femeilor. Ele pot conlucra cu bărbații în modul cel mai potrivit la vindecarea daunelor sociale și economice și la lățirea unei inteligenți mai bune și unor principii salutare. Ele pot ațîța și nutri chiar și amorul pentru patriă. Activitatea lor tăcută și misterioasă se detrage firește ochiului publicității și se poate compara adese cu picătura de apă, cădută pe o piatră ferbinte, care aburește îndată. Timpul nostru recunoșce înse înainte de toate binefacerea și puterea activității unite spre scopuri mari și nobile, și unde ar fi cooperarea acesta unită mai la locul seu, decât în asocierea secsului bărbătesc și celui femeesc într'un mod potrivit, într'o formă, țintă și nisuiță adevărată. Da, să nu uităm, că nici un ochiu nu e atât de ager, a descoperi daune ascunse, ca cel al unei femei îndurătoare, nici o urechie nu e mai aplecată a asculta plânsetele celor suferinși, decât urechia unei femei agere la minte, că nici o mână nu e atât de aptă a ajuta pe cei miseri, decât a unei femei darnice, nici un amor e atât de iscoditor, atât de ferbinte și nesecat, decât al unei femei cu simțeminte adânci.

Averchie Macoveiu.

Educațiunea femeilor la Chinezi.

Aprópe peste totă împărăția chineză nașcerea fetei se face obiect de durere pentru capul familiei. Îndată ce se va naște o fiică în vr'o familie chineză, o pun imediat pe pământ pe niște cârpe și trei țile întregi i dau ingrigirile trebuincioase numai ca să nu móră. A patra țil, tatăl ia în brațe pe fiica sa și o duce într'o sală, urmat de câțiva amici ai casei. ținând niște óle, se presintă la ceremonie, și pe când presintă pe noua născută fetică moșilor ei, amicii casei țin ólele d'asupra capului fiicei în destul timp. Din aceste conchide fiecare că în împărăția chineză, pozițiunea femeii este mult mai inferioară decât a bărbatului, a cărui naștere cauză în casă veselie generală.

După cartea religioasă a Chinezilor, fata din vîrsta ei de șapte ani este datore să nu conviețuască cu băeții, și nu-i este permis nici ca să ședă împreună nici să mănânce pe aceeași mîsă cu ei. Astfel dar, din această vîrstă tineră, petrece viața ei închisă în casa femeilor (un fel de harem) sub severa privighiere a mamei sale. Êr pe când es femeile, ele intră într'o trăsură, fiind acoperite la față cu maramă desă. Până ce se vor mărîtă, femeile Chineșilor nu pot să stea față cu bărbatul; cât despre educațiunea lor înse, ea se lasă cu totul în grija mamei de familie.

Virtutea femeii, după Chinezi, nu consistă în o extremă desvoltare intelectuală séu în multa învățatură, și este destul ca ea să se numescă virtuosoasă, să șcie a conservă chipul măreț și serios, să aibă bună conduită și demnitate de caracter. Cât despre educațiune, acesta consistă în niște învățaturi morale despre datorii ei cătră societate, cătră părinți și cătră

soțul ei. Astfel dar femeia la Chinezi este datore să plece capul la toate escentricitățile soțului și a rudelor lui. Este datore a iubi pe frații și pe surorile soțului ei, și să nu fie gelosoasă de celelalte femei ale lui. Și decă va avé copii, este datore a-i crește astfel încât să-i facă ómeni folositori și mai cu samă onești, decă copiii sînt de desec masculin; cumpătate și virtuosoasă decă sînt fete. În relațiuni cu subalternii este datore să fie afabilă și bună. Și, decă s'a întemplat a dobândi órecare cunoșcință de carte, este ținută a nu arătă asta cu fală, pentru că nu este ceva mai scârbos la femeie decât să fie pretențioasă că șcie, a vé pedantism și vanitate. Chinezii prefer a vedé pe femeile lor ocupându-se cu lucrările secsului lor, de es : cu tórcerea mătesei, decât a le auđi discutând cestiuini filosofice séu literare.

Terminând articolul nostru despre educațiunea femeilor în China, ni se pare fórte potrivit a reproduce următoarele macsime, scóse dintr'o carte chineză : »Munca este păzitorul inocenței femeilor; să fie întotdeauna cele dintei la lucru și cele din urmă pentru repaus.

Tinera este datore să fie atât de aprópe de mamă-sa, pe cât este de aprópe de umbra sa.

Cochetăria și lecturile de petrecere sînt cu atât mai periculoase, cu cât cineva se dá la ele cu mare căldură în această vîrstă.

Cumpătatea, tăcerea, blândéța și rușinarea sînt adevărata podóbă a frumuseței. Supunerea unei tinere, răbdarea, plăcerea d'a lucră, respectul cătră părinți și iubirea ei cătră frați indeplinesc reputațiunea ei d'o bună educațiune.

Cât nu resistă amorul propriu tinerei femei, când trebuie să plece capul înaintea voinței sócrei sale séu d'a se retrage dinaintea escentricităților soțului ei ! Inse cât este de plăcut și lingușitor pentru o femeie d'a se vedé iubită de toți.

Nu este nici o umilire pentru femeie, când este vorba de administrația casei sale. Curățenia și economia casei sale sînt de trebuință a ocupa orele ei de recreațiune; și trebuie să considere ca o onóre, pregătind prânđul soțului ei și să-l serve la mîsă.

Doine și hore de pe Mureș.

Fă-me Dómne șe mi-i fașe,
Fă-me tresthie pe baltă,
Să șiu subțire și 'naltă.
Să me cosască cosașii,
Să me stringă robodașii,¹
Să me facă mândră flóre,
Să me ieie-un bou în córne,
Să me ieie să m'arunșe,
Să me fac butuc de jie²,
Din butuc un strugurel,
Să me mânșe un voinșel,
Voinicel făr de mustață,
Cari se 'nvêță-a stringe 'n brațe
Și sărută cu dulșăță.

Doru nyeu bade ș-a teu
Impreune-l Dumneđu,
Să fac-un pod la Brașeu,
Să mîrgă tot doi cu doi
Și noi bade amêndoi,
Să mîrgă tot trii cu trii
Și noi ca și doi copii.

Aurel.

¹ Robodașii de sigur corespunde la roboțașii, (dela robóte.)
² Jie — vie.

Adunarea Asociațiunii transilvane.

— La S. Reghin in 27 și 28 august. —

Adunarea generală de estimp a Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român, cu toate că n'a fost atât de frecventată ca 'n anii primi, când entuziasmul național a fost mai mare, a reușit totuși pre bine.

Ôspeții au sosit in 26 august, cea mai mare parte cu trenul de diminătă, la gară a fost întâmpinați de directorul despărțământului Reghin, dl P. Barbu; in numele ôspeților respunse presidentul Asociațiunii, dl George Barițiu. Din comitetul central mai viniră vicepresidentul dr. Ilarion Pușcariu, secretarul I I. Popescu, secretarul II dr. I. Crișan, casarul G. Candrea și membrul Parteniu Cosma.

La 27 august, înainte d'a se deschide adunarea, s'a oficiat serviciu divin in biserica gr. c., apoi parastas pentru repositatul Ladislau br. Popp, fostul president al Asociațiunii, carele și 'n viața publică politică-socială ocupase un loc de frunte.

După parastas, la cripta familiară, dl George Barițiu rosti un discurs, schițând viața și activitatea adormitului, ca român și patriot, ca luptător al culturai naționale române, ca funcționar al statului și ca president al Asociațiunii transilvane.

Adunarea s'a deschis la 11 ore. Presidentul dl George Barițiu, in cuvântul de deschidere a precizat scopul Asociațiunii transilvane și a constatat succesele ei in cei 29 ani decând s'a înființat.

La cuvântul de deschidere a recepns dl M. Orbonaș, avocat in Reghin, in numele românilor din aceste părți, bineventând adunarea și pe ôspeții intruniți. Apoi se trecu la ordinea zilei.

Intâiu se alese comisiunea pentru inscrierea membrilor și incassarea tacselor, in persoanele dlor protopresbiterul Galacteon Șagău, protopopol P. Uilăcan și proprietarul I. Popescu din Toplița.

Urmă apelul nominal, după care secretarul II, dl dr. Ioan Crișan, citi raportul comitetului despre lucrările acestuia dela cea din urmă adunare generală: presintându-se totodată socotelile de pe anul 1889, dimpreună cu proiectul de budget pe 1891; apoi doue alte proiecte ale comitetului relative la arondarea nouă a despărțământelor și la întrebuintarea sumei de 1000 fl., care s'a votat in adunarea de an pentru a da un avânt literaturii populare.

Tôte aceste se transpun unei comisii in persoanele dlor George Pop proprietar in Băsești, Mih. Orbonaș avocat in Reghin și Andrei Bărsean profesor in Brașov.

Paportul cassarului s'a dat altei comisii și anume dlor: P. Pipoș jude la tabla reg. din Mureș-Oșorhei, Patriciu Barbu și Absolon Todea avocați in Reghin.

Ar fi urmat cetirea unei disertațiuni, dar fiind că autorul ei nu s'a înfățișat, nu s'a cetit.

Drept incheiere, presidentul dl George Barițiu a împărțășit prin cuvinte bine simțite, că inginerul Ioan Oltean, de origine din Coșocna, carele a murit de curând la Galați, a lăsat Asociațiunii transilvane prin testament 100,000 lei, care s'a și vârsat in cassa Asociațiunii, detragându-se competențele erariale, in suma totală de 90,000 lei in aur.

Adunarea a ascultat cu adâncă emoțiune raportul acesta, care anunță ajutorul tocmai când acela eră mai trebuitor și a dat expresiune devotamentului seu prin sculare.

Aici am d'a observă, că conform testamentului, 50% din venitul capitalului au să se adauge la fond, 40% să se întrebuinteze pentru spriginirea școlarilor români săraci, fără deosebire de confesiune, ér restul de 10% pentru școlarii din satul seu natal.

La doue ore urmă banchetul obicînuit, la care s'au rostit obicînutele toasturi: întâiu presidentul pentru Maj. Sa, apoi celelalte...

Séra la 8½ începù concertul dat in folosul fondului Asociațiunii, cu următorul program:

1, a) Dima: »Cântec de toamnă«; b) Tosti: »Vorrei morire«; c) Ștefănescu: »Mândruliță«... cântate de dl Nicolae Popovici, profesor de musică in Brașov.

2, »Echouri de suspine«, poesie de Pompiliu, declamată de domnișora A. Sceopul.

3, Mozart: Arie din »Fluerul fermecat«, cântată de dâna Maria Crișan din Sibiu.

4, Alard: »Faust«, fantasie p. violină și piano, esecutată de prof. de musică din Rrghin, dl Maroscher.

5, Kreutzer: Duet din opera »O nôpte in Granada« p. sopran și bariton, cântată de dâna Maria Crișan și domnul N. Popovici.

6, Scheletti: »Dorul«, cântat de dșora A. Sceopul.

7, Dima: a) Sequidilla«; b) »Cerul meu«, cântate de dâna Maria Crișan.

8, a) Dima: »Știi tu mândră...«; b) Musicescu: »Răsai lună...«; c) Musicescu: »Nevêsta care iubește...« cântate de dl N. Popovici.

Concertul a produs impresiunea cea mai bună, căci toate punctele au fost esecutate escelent. Dna Maria Crișan și dl Nicolae Popovici au încântat pe toți; ér dșora A. Sceopul a declamat și cântat cu mult sentiment.

La 28 august s'a ținut ședința a doua.

Intâiu s'a constatat cu bucurie, că cu asta ocaziune s'au incassat ca tace delo membri vechi și noi peste 1400 fl.

Raportul general al comitetului s'a aprobat, asemenea și proiectul pentru arondarea nouă a despărțământelor, însărcinându-se comitetul a-l pune in lucrare încă in anul acesta.

Raportul relativ la 1000 de florini pentru incurajarea literaturii populare a deșteptat discuțiune mai viuă. S'a hotărît ca suma acesta să se dea și in viitor, creându-se premii pentru scrieri menite poporului și anume din agronomie, igienă, economia de vite, istorie, precum și istoriôre instructive, cari toate se vor tipări intâiu in »Transilvania« organul Asociațiunii și apoi se vor trage in broșure separate, sub titlul cumulativ de: »Biblioteca poporală a Asociațiunii transilvane.«

Asemenea s'a aprobat și raportul cassarului, s'a votat comitetului absolutoriul pe 1889 și s'a stabilit budgetul anului 1891.

Viitôrea adunare generală se va ține la Hațeg, unde Asociațiunea a fost invitată.

In aceeaș séră un bal strălucit a incheiat șirul festivităților. In pausă s'au adjudecat cele doue premii de câte un napoleon, pentru cele mai frumoșe doue costume naționale. Le-a obținut: dna Măneguț din Mureș-Oșorhei și dna Dan din Borgo-Prund.

Despre adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român,

adunare ținută în Orșova în zilele de 12/24 și 13/25 aug. a. c. d'ocamdată putem publica numai următoarele :

Pregătirile pentru această adunare s'au făcut după un plan mai mare, decât ce permiteau împrejurările locale, și — neluându-se în socotă nefericitele sfârșiri, ce de ani băntue acea frumoasă comună, unde poporațiunea noastră e împărțită în două tabere, una a poporului de rând, cu preotul în frunte, ér cealaltă a inteligenței, în contra preotului, apărând pe învățătorul și școala confesională, și luptându-se și dușmânindu-se reciproc cu toate mijlocele și cu o încăpăținare ne mai pomenită !

Firește deci, că această împrejurare nu putea a nu se întipări întregului act al adunării generale, zădărniciind toate marile străduințe ale comitetului aranjator.

Delegatul președinte din sinul comitetului central, dl V. Babeș a sosit în presera adunării dela băile erculane și tot atunci a sosit și corul plugarilor din Chiseteu.

Adunarea a avut loc — după ascultarea stei liturgii în frumoasa biserică ortodoxă, cu care ocaziune două fapte au bătut tare la ochi : 1) frumoșele cântări ale corului vocal ; 2) lipsa absolută a poporului de rând din biserică !

Tot asemenea s'a observat cu durere în adunare — atât în cea dintâi de duminică, cât și în a doua de luni, că — din poporul de rând, nici din loc, nici din pregiur nu s'a înfățișat suflet de om, ér din cler și învățătorime abia câte unul !

Va să dică, partita preotului a considerat adunarea numai de a miciei inteligențe !

Președintele, cu ocaziunea deschiderii adunării, a rostit un discurs, aș pute dice, mai vântos la adresa poporului, explicând și ilustrând importanța teatrului național special pentru poporul de rând, cărui al nostru plan tinde a-i da nunumai *instrucțiune intuitivă* asupra lumii și vieții, ci și recreațiune și mângâiere în lupta sa cu greutățile și necasurile sociale și familiare ; această explicațiune a reușit atât de eclatant, încât dl protopretore presente cu regret a pronunțat particularmintă că — »pecat este lipsa poporului dela astfel de învățătură !«

Nu mai puțin eclatantă a fost lămurirea ce a dat-o președintele acelor domni, cari și astăzi mai țin la impracticabilitatea, resp. inutilitatea întreprinderii acestei societăți, și din acest punct de vedere dl președinte a fost rugat din mai multe părți, a-și pune ideile și argumentele pe papir și a le publica pentru orientarea întregului public român. (Să sperăm, că această dorință se va implini.)

Un moment memorabil este de notat din a doua ședință, adică cea de luni, unde din comisiunea pentru propuneri speciale, prin rostul dlui avocat din Biserica-albă dr. A. Novac, s'a făcut și de adunare s'a primit în unanimitate propunerea, ca — de ôre-ee, după arătarea situațiunei fondului și explicațiunile presidiale, peste 5—6 ani deja ne va fi dată posibilitatea d'a angagia și subvenționa o societate de actori pentru d'a începe cu reprezentațiuni teatrale printre popor, dar piese de asemenea natură, adică anume lucrate ca de școlă pentru trebuințele poporului rural de prin toate părțile românești, și nici mijloce d'a ni le procură n'avem : Să fie rugată Academia Română, care dispune de atâtea diverse premii pentru scopuri de cultură națională, a decerne și publica câteva premii mai mici pentru asemenea piese pe sama poporului.

Concertul și balul au reușit pe deplin, dove-

dindu-se, că influința inteligenței, precum a fost fără efect asupra clerului și poporului român, așă de mare a fost asupra publicului — până și cel străin, mai cult și mai emancipat. O sală mai mare și mai plină nu s'a vădut în Orșova și nici animațiune mai frumoasă.

Partea finanțială n'a putut fi încheiată și încă nu i se pôte constată rezultatul. Atâtea deocamdată.

Scrinciobul.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

O petrecere plăcută și binefăcătoare pentru copii. În orașe și la sate, scrinciobul se găsește pretotindene ; acolo mai măestrit, aici mai simplu, precum arată și ilustrațiunea noastră.

Inse ori cât de simplu, scrinciobul își îndeplinește în aceeaș măsură funcțiunea sa. Face plăcere și distracție copiilor, dar totodată le face bine și din punct de vedere igienic.

Două funii legate de crênga unui arbore, o scândură la capetul funiilor și étă scrinciobul e gata. Fetițele se urcă pe el și sborul în aer începe.

Ce sbor, ce veselie, ce fericire !

G. M.

Literatură și arte.

Șcrii literare și artistice. *Scrierile lui Leon Negruzzi* se vor publica de cătră familia reposatului la Iași. — *Dl G. D. Pencioiu*, publicist în Craiova, a terminat de scris un studiu critic intitulat : „Femeia la poezia români“, care va apăre 'n curênd. — *Dl Ion Pop Florentin*, profesor de filosofie la liceul din Iași, a pus sub tipar un tractat complet de filosofie, conținând despre metafisică, descendența omului, date astronomice, cosmografice și psihologice. — „*Les martinées espagnoles*“, cunoscuta revistă internațională, va publica în anul acesta scrieri de Carmen Sylva, Alexandri și Eminescu. — *Caricaturistul Jiquid* a espus la Noul Ateneu din București peste 200 de tablouri ; dênșul vré să mérégă la Paris spre a se perfecționa. — *Dl Th. D. Speranția* va publica în curênd cursul seu asupra teatrului, curs ce l'a făcut în érna trecută în sala facultății de litere din București. — *Dl T. Dimitrescu*, sublocotenent în flotila română, a tradus în italienește scrierea dlui loc-colonel Văcărescu, intitulată : »*Luptele românilor în resboiul dela 1877.*« — *Dl Ioan Găvănescu*, profesor la facultatea de litere din Iași, a pus sub presă un tratat de Psihologie pentru usul clasei a VI de liceu.

Bustul lui Eminescu, care se va desvêli în Botoșani la 8/20 septembrie, de cătră studenții universitari din Iași și București, va avé următorea inscrițiune : »*Studenții universitari, Iași — București, Marelui poet Mihail Eminescu, născut Botoșani anul 1850, mort București anul 1889. Omagiu și admirațiune.*« Dedeșuptul acestora vor fi săpate câteva versuri de ale lui, probabil că va fi prima strofă din »*Glossă.*«

Istoria Românilor. A apărut de sub tipar, în editura librăriei fraților Șaraga în Iași editia a VII-a revêdută și adausă, din »*Istoria Românilor*«, pentru clasele primare, de A. D. Xenopol, profesor la universitatea din Iași, etc., carte aprobată de ministrul cultelor și instrucției publice din România. Această carte este inzestrată cu un număr considerabil de figuri ale celor mai însemnați domni, după documente autentice, tipuri de ostași români, etc. — Prețul unui esemplar 50 bani.

Critica unei cărți școlare. A apărut de sub tipar la Iași broșura: »O ochire asupra »Abecedarului dlor Meisner și Dogar«, intitulat »Prima carte de citire și scriere după metoda cuvintelor normale.« Critica e făcută de domnii institutori V. Receanu, G. Ie-năchescu și C. Grigorescu, și e foarte importantă din punct de vedere pedagogic.

O piesă spaniolă în românește. Dl I. I. Grossmann la Iași a tradus în românește renumita piesă »Marele Galeotto«, datorită scriitorului spaniol José Echagari. Piesa are trei acte și un prolog și aduce o inovație prețioasă în teatru prin vastitatea concepției sale științifice. E o bucată ruptă din viața de toate zilele, pe care o cunoșcem, pe care o simțim, pe care am trăit-o și care deci nu poate să ne desintereseze, ba din potrivă ne pasionază, ne mișcă și ne deșteaptă cel mai viu și mai sincer interes. În Spania »Galeotto« a avut un mare succes, ceea ce a făcut pe cunoscutul scriitor Paul Lindau s'o traducă în limba germană. Dl Grossmann și-a procurat traducerea germană, pe care, la rândul său, a redat-o în românește.

Carte de citire (3 părți) de A. T. Puiu, aprobată de ministrul cultelor și instrucției publice din România, ediția III. ilustrată cu numeroase gravuri de animale, plante și indeletniciri casnice și sociale, a apărut în editura librăriei Șaraga în Iași. Prețul părții I, 70 bani, a părții II, 1 leu și a părții III, 1 leu 50. Acest manual școlar e introdus în majoritatea școlilor primare din țară și merită atențiunea tuturor institutorilor.

O escelentă carte didactică a apărut zilele aceste de sub tipar, în Botoșani: »Lecțiuni de Istoria Românilor«, pentru școlile primare din România, lucrată de dl C. Gallin, vechiu și eminent institutor la școala Marchian. Cartea este aprobată de ministrul instrucțiunii și costă 1 leu 20 bani exemplarul.

Literatura românească în rusește. Cetim în »Românul«: S'au tradus pentru un calendar rusec, ce va apărea în curând în Petersburg, câteva poezii din Alecsandri, Eminescu și Matilda Poni-Cugler, precum și câteva nuvele din Gane și Duiliu Zamfirescu.

Diare noue. *Negustorul* va fi titlul unui diar săptămânal scos de membri societății impiegaților comerciali din București. — *Bușnita* e numele unui diar umoristic, care a început să iasă la Tecuciu în România. — *Naționalul*, organul catargist, care încetase, va reapărea tot sub direcția dlui deputat I. N. Iancovescu. — *Dreptatea*, un alt diar bucureștean, are să fie organul dlui Fleva.

Teatru și muzică.

Șcrii teatrale și musicale. Dl *Ivanovici*, cunoscutul compozitor de valsuri românești, a scris un nou vals. — Dl *Kneisel* a compus la București un vals nou intitulat: »Amanta vals.« — *Dna Elisa Odisean*, care 'n erna trecută a cântat în Teatrul Național din București, este angajată la Viena în stabilimentul Ronacher, începând din 15 august. — *Dșora Agata Bărsescu* va juca în Burgtheatrul din Viena până la 1 novembre, conform contractului ce-l are cu acel teatru. — *Corul mitropolitan din Iași* s'a înturnat din excursiunea sa artistică prin Ardeal și Bănat, făcându-i-se peste tot locul cea mai cordială primire.

Teatru și bal în Mehala. Comitetul parohial al bisericii ort. rom. din Mehala Timișorii, a dat acolo la 18/30 august, în curtea ospetăriei »3 arapi« o petrecere cu joc, cu care ocaziune tinerimea română de acolo a jucat »Ruga dela Chisetu«, comedie populară într'un act, cu cântece și joc, de Iosif Vulcan. Persónele: Ión Ursuț, Pavel Petcu; Reveca,

soția lui a doua, Iuliana Tonci; Paraschiva, fiica lui, dșora Christina Rotariu; Traila Costean, fecior holtei, dl Demetriu Roman; Achim Ghiju, prietenul lui, Costa Marcu; Efta Marcu, plugar, Ioan Crunicu; Rusalina, nevêsta lui, dșora Elena Vlaicu; Costa Hêrsu, insurățel, Savu Roman; Gruia Goruian, cismar, Stefan Murarescu; Șloim, precupeț de tîerg, Mihai Roman; Lica Sica, plăiaș, Pavel Reda; Chira Crăciun, conducătorul corului, dl Demetriu Roman; Chinezul, dl Ioan Plavosin; Un covrigar, Nicolau Halcea; Un turtar, Nicolau Murarescu; Un corist, Georgiu Zbegan; Un om din popor, Moise Gruin; Alt om din popor, Ioan Tochera. Feciori: Georgiu Zbegan, Georgiu Gruin, Ioan Plasovin. Neveste: Evra Milan, Mila Bugariu. Fete: Cata Chiruța, Stana Roman, Maria Rogian, Persida Talian. Sufleu: Dl Maximilian Rotariu. Instruitorul piesei: Demetriu Roman, preparand de cursul III în Arad.

Corul de cântări rom. gr. or. din Kétegyháza la 26 august st. v. sêra la 8 ore va da la hotelul de lângă gară sub dirigiarea dlui T. Brătescu, un concert urmat de dans cu următorul program: După cântarea de motet: 1, »Cuvênt presidial de deschidere«, de Iosif Ioan Ardelan. 2, »Etă diua triumfală«, imn. (W. Humpel), esec. de corul micst. 3, »Cum să fiu eu literat« (I. Tripa) declamată de Vasilie Gros. 4, »Romanță«, comp. de T. Brăteccu, esec. de cor. micst. 5, »Egy gondolat« (A. Petófi), declamată de Stefan Dolga. 6, »Primăvéra«, de I. Vidu, arangiată pentru cor micst de T. Brătescu. 7, »Csak egy szép leány« (Francisc Gaal), ecec. de cor micst. 8, »Flórea mea«, comp. de T. Brătescu, esec. de cor micst. 9 »A szerelem« de **, esec. de cor bărbătesc. 10, »Desperata« (I. Grozescu), declamată de Petru Gros. 11, »Hora Dobrogeana«, comp. de N. Popovici, esec. de cor micst. 12, »Cuvênt de inchidere«, de Vasilie Beleş. Venitul e menit pentru fondul corului; êr ofertele marinimóse se vor cvită în jurnale. În numele comitetului arangiator: Iosif Ioan Ardelean, preș. corului.

Reuniunea română de cântări din Ciacova a serbat la 15/27 august hramul flămurei sale cu cântări și reprezentăție teatrală. Programa: I. Vidu: »Resunet din Crișana« cor micst; »Doi scriitori într'o păreche de cisme«, comedie într'un act de Ventura; »Sus opincă« cor micst de I. Vidu; »Chir Tanas cogiocarul« și »Chir dascălul« canțonete de I. Vidu; »Doină doiniță« cor bărbătesc de N. Popovici; Potpuri »Din ședetőre« cor bărbătesc de I. Vidu.

Un Mozart român. Așă numeșce conservatorul musical din Viena pe un băiat român de 9 ani, care studiază acolo făcând progresul cel mai uimitor. Numele lui este George Enescu și e unicul fiu al arendașului Const. Enescu din Cracalia în Dobrogia. Âncă în vîrstă de 6 ani a atras atențiunea cunoscătorilor de muzică. Părinții consultară apoi pe profesorul Caudela din Iași, care le recomandă să ducă băiatul la conservatorul din Viena. Ei l'au ascultat și la conservator profesorul băiatului e Bachrich. În viitor îl va instrua Hellmesberger, căci are un talent de care de mult nu s'a ivit pe terenul musical.

Piese musicale noue. În curând vor apărea de sub tipar, în editura dlui Const. Gebauer din București, următorele 2 romaște: I. »Pe lângă plopii fără soț« ... cuvinte de Eminescu, muzica de dl Iancu Filip și Il. »Să fim cuminți« ... cuvinte de Ullyss Cariadi, muzica de dl Iancu Filip.

Balet și operă cu sujet românesc. Poetul Catulle Mendès, cunoscut prin originalitatea fantasiei sale, a terminat un balet în doue acte și trei tablouri, ce pòrtă titlul »Les Formoses.« Subiectul, scrie »Românul« e luat din poveștile nòstre populare (Frumó-

sele) și acțiunea se petrece în România. Dl André Messenger este ales pentru a scrie muzica acestui balet. În același timp mai aflăm din »Românul«, că dl Leo Délibes, unul din cei mai mari autori musicali ai Franței, compune o operă comică pe motive de arii românești, pe care a putut să le cunoască cu ocaziunea expozițiunii dela Paris.

Lăutarii români la Lipsca au fost foarte aplaudați. Ei au jucat în grădina zoologică și lumea viniă în toate serile să-i asculte și să-i admire. Aceștia, într'un oraș musical ca Lipsca, va să zică o mare laudă. Lăutarii se aflau sub conducerea lui I. Negrescu, cel care cântă astă-primăveră la București la Iordachi Ionescu din strada Covaci. Dintre piesele ce cântă, mai cu samă a fost aplaudată frumoasa romanță: »Știi tu când te țineam în brațe.« *Diary* »Leipziger Tageblatt« scrie, că această romanță, pe care o cântă Negrescu, e o adevărată comoră de simțământ.

Piesă teatrală nouă. Dl Ión Nenișescu va prezintă direcției Teatrului Național din București o dramă în 5 acte și în versuri, intitulată »Vlad Țepeș.« Dar jucă-se-va?

Biserica și școlă.

Școala școlară. Dl *Virgil Onițiu* a fost ales de eforia gimnazială din Brașov profesor la gimnaziul român gr. or. de acolo; consistoriul din Sibiu a aprobat această alegere.

Școala română de fete cu internat în Arad. Aflăm cu cea mai mare bucurie, că Reuniunea femeilor române din Arad și provincie va deschide în 1 octombrie st. n. în Arad o școlă superioară gr. or. română de fete, de șese clase, cu limba de propunere română și în care se vor propune obiectele de învățământ prescrise în legea de instrucțiune, cu adausul, că pe lângă acele obiecte se va mai propune limba germană, limba franceză, pianul și lucrul de mână. În această școlă se vor primi eleve care au ajuns etatea de 8 ani și au terminat cel puțin două cursuri ale școlii elementare populare. Elevele pot fi interne și externe. Elevele în internat au a plăti o taxă anuală de 200 fl.; acele care vor lua instrucțiune din limba franceză și pian, vor mai ave să plătescă pentru fiecare studiu din aceste câte 2 fl. la lună.

Eparohia aradană. Sinodul eparhial din Arad a organizat reuniunile și conferințele învățătoresci. În viitor dară învățătorii din diecesa acesta compun un corp didactic, care se imparte în trei reuniuni distruacte și anume una pentru teritoriul consistoriului din Orade, alta pentru protopresbiteratele din părțile banatice ale consistoriului din Arad, și a treia pentru protopresbiteratele dincoci de Mureș ale consistoriului din Arad. Învățătorii din părțile banatice s'au intrunit la 13/25 august în Timișoara și s'au constituit astfel: president Pavel Rotariu avocat, vice-president Tr. Lungu inv.; notari I. Vuia și I. Dobosan; cassar C. Surdu; bibliotecar I. Boncea; controlor B. Miu.

Reuniunea învățătorilor din diecesa Caransebeș a ținut adunarea sa generală în Caransebeș la 8/20 august, sub presiul dlui Stefan Velovan, luând parte și Pr. Ssa episcopul diecesan Nipolae Popea, care după cetirea rapórtelor, ținū și un discurs, mulțumind pentru alegerea sa de membru onorar și enunțiând că primește cu bucurie să fie patronul reuniunii. Au mai fost de față și membrul onor. dl V. Babeș, precum și dl Simeon Popescu din București. În ședința a doua s'au cetit două disertațiuni: una »Despre calitățile învățătorului« de Mateiu Milenco-

vici și alta »Despre premiile școlare« de Dimitrie Pruneș. În a treia ședință inv. Iuliu Vuia a cetit lucrarea sa despre »Vięta și activitatea lui Constantin Diaconovici Loga.« Adunarea a decis să se ridice acestui nemuritor învățător din Banat un monument în cimiterul din Caransebeș unde este înmormântat. În sfârșit s'a reconstituit biuroul, în frunte cu dl Stefan Velovan.

Reuniunea femeilor române gr. o. din Cluș n'a obținut aprobarea statutelor sale din partea ministerului de interne, din cauza că »scopul reuniunii, de a sprigini școlile gr. c. din Cluș și provincie, este o ficțiune, fiind că în întreg cercul de învățământ al Clușului nu există școle gr. c. Er ca reuniunea să înființeze școle profesionale gr. c., faptul acesta s'ar opune legii, după care numai confesiunile pot înființa școle profesionale, er reuniunile pot să înființeze numai școle fără caracter profesional.« Trist, dar adevărat!

Reuniunea învățătorilor gr. or. din districtul Zarand va ține adunarea sa generală în Brad la 19, 20 și 21 septembrie n. Cu asta ocaziune, după terminarea lucrărilor oficiale, învățătorii N. Simulescu, S. Safta, P. Vraciu, I. Bogdan, A. Oprea, S. Stanila, R. Jurca, N. Crăciun, A. Iovan, G. Forăș, A. Glava vor ține conferințe teoretice și practice.

Ce e nou?

Hymen. Dl dr. *Bela Katona*, procuror reg. la tribunalul din Lugoș, la 25 august s'a logodit cu dșora Cornelia Beșan, fiica dlui Mihail Beșan, notar public reg. în Lugoș. — Dl *Stefan Buzila*, absolvent de teologie din diecesa Gherla, și dșora Regina Balu la 7 septembrie se vor cunună în Ilva-mare. — Dl *Nicolae Roman* s'a fidanțat cu dōmna Maria N. Grecescu în Seliște. — Dl *Diamandi I. Dușoi* și dșora Fabiola R. B. Pitiș, s'au cununat la 19/31 august în Brașov în biserica sf. Nicolae. — Dl *Teodor Pascu*, student absolvent de cursul al treile al facultății de medicină din Cluș, s'a ununat în 10 august ęu dșora Silvia Crăciun, fiica dlui subjude r. la judecătoria din Bistrița. — Dl *Alimpu Oprea*, absolvent de teologie al archidiecesei Sibiu, s'a logodit cu dșora Sabina Piso din Sacaremb. — Dl *Demetriu Suciu*, avocat în Cehul-Selagiului, s'a logodit în Chilioara cu dșora Otilia Hossu, fiica fostului jude r. Alecsiu Hossu. — Dl *Nicolae Cărpeneșan*, absolvent de teologie al archidiecesei sibiiane, la 19/31 august s'a cununat cu dșora Rusalina S. Catana în Rehēu.

Maj. Sa monaroui în Oradea-mare. La 10 septembrie Maj. Sa regele va sosi dimineța la 8 ore cu tren separat la Oradea-mare și va fi oșpele episcopului r. c. Schlauch. După sosire va primi deputațiunile corporațiunilor locale și venite din alte părți. Ambii noștri mitropoliți se vor prezintă, dimpreună cu episcopii sufragani, cu câte-o deputațiune. Apoi va urmă vizitarea institutelor și prânđ de gală la episcopul Schlauch; după prânđ, la 5^{1/2}, Maj. Sa va plecā la Székelyhid, unde se vor ține manevre. La aceste manevre va asistā și generalul Vladescu, ministrul de resboiu al Romāniei.

Știri personale. Dl *V. Alecsandri* merge din ce în ce mai reu; la Mircești, unde se află, suferințele-i cresc mereu și sūnt țile când ilustrul poet nu pōte să se scobōre din pat. — Dl dr. *Assaky*, profesor la universitatea din București, a fost chemat la München în consultațiune, pentru a face o mare operațiune. — Dl *Titu Maiorescu* se află de câteva sēptēmāni la băile dela Reichenhall, de unde în sēptēmāna viitoare se va 'ntōrce la București. — *Dnii G. Cărn*

Muntean, Maior și N. Danilescu, profesori ai școlii centrale de agricultură din București, au fost trimiși din partea României la congresul internațional de agricultură din Viena; de acolo vor merge la M. Ovár, Kisbér, Alba-Regală și Mezöhegyes.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul Deva ș-a ținut adunarea generală în Hondol la 10 august, sub presiunea protopresbiterului Ioan Papiu. Secretarul comitetului, dl dr. A. Hossu Longin a cerut raportul comitetului despre activitatea acestuia în anul trecut. Din acela se vede, că comitetul a îngrijit ca despărțământul să aibă două fonduri disponibile pentru scopuri culturale; din aceste fonduri a propus să se impartă ca ajutoare 60 fl. pentru meseriași și premiați; dl Fr. Hossu Longin a dăruit 2 galbeni celui mai harnic învățator de pe teritoriul despărțământului, care s'a și conferit la 2 învățatori; dl Fr. Hossu Longin a oferit 2 galbeni și pe anul viitor spre același scop. Dl Petru Irimie s'a făcut membru pe viață. Directorul despărțământului, prot. Ioan Papiu, mutându-se la Sibiu, a renunțat și în locul său fu ales dl Ioan Simionăș. Viitorea adunare se va ține la Secaremb. După adunare urmă banchet și séra bal. luând parte dnele Ivéd. Pipoș, Maria Pécuarriu, Elena Hossu Longin, Vlad, Demian, Gabor, Iancu, Bordan. Popescu și dșórele: surorile Pipoș, Letiția Papiu, Cornelia Muntean, Mariți Demian, Curiac, Popescu și altele.

La Stâna-de-vale, loc de cură climatică în munții Bihariei, pe teritoriul domeniului episcopesc gr. c. de Oradea-mare, înființat abia înainte cu opt ani de către generosul episcop actual Mihail Pavel, sezonul s'a încheiat. Dintre români au petrecut în sezonul acesta acolo: Pr. SSa episcopul Mihail Pavel, prepositul Teodor Kóváry, directorul gimnasial de Beinș Ioan Butean, deputatul dietal Silviu Rezei, profesorii din Beinș V. Stefanica cu soția, Coriolan Ardelean cu soția, V. Dumbrava, Teodor Bulcu, S. Borlan, protopopul gr. c. din Beinș Augustin Antal cu familia, protopopul din Leta-mare Grig. Borlan, protopresbiterii gr. or. V. Pop și familia din Beinș, Toma Păcala și soția din Oradea-mare, A. Șterca-Șuluț jude reg. în Bichiș cu fiica sa Victoria, Iosif Vulcan și soția sa, secret. episcopesc gr. c. de Oradea-mare dr. Felician Bran, parocul Ioan Boroș din Zabran comitatul Timișórii, drd. S. Ganea din Graz, dr. Ioan Nechita avocat în Zélaú, Petru Herțe inv. în Beinș, dr. George Mureșan medic și soția din Beinș, Augustin Antal jr. adm. paroc în B. Uilac, protop. Ludovic Venter din Somboșag cu familia și alții.

Procesul de presă al „Tribunei“ se va pertracta la 11 septembrie la tribunalul cu jurați din Cluș. Este citat autorul articolului incriminat, dl Ioan Macaveiu, preot în Năseud; precum și redactorul răspunător dl Septimiu Albini. Procurorul va fi acelaș, Jeszenszky, care a funcționat și în procesul contra „Gazetei Transilvaniei.“

Uniformă pentru un cor vocal. Corul vocal al plugarilor români din Șomcuta-mare a decis să-și facă uniformă, în care să se înfățișeze la toate producțiunile. Costumul va fi croit din pănură sură-alburie, cu căciulă ardelenescă. Conducătorul corului, dl Elia Pop, face apel la industriași să-și trimită ofertele.

Petreckeri de veră. *La Reșinari* s'a arangiat la 15/27 august o petrecere de veră în Dumbrava-mică; venitul a fost destinat pentru înființarea unei biblioteci populare. — *La Bălan* s'a dat asemenea la 15/27 august o petrecere de veră, în tolosul bisericei

care se va clădi la mănăstirea de pe teritoriul Bălanului.

Neorológe. *Vasilie Butean* de Șomcuta-mare, avocat, jude r. în pensiuane, fost deputat dietal, al cărui portret se află în tabloul „Anteluptătorii naționali“, a încetat din viață la Șomcuta-mare, în 3 septembrie, în etate de 65 ani. — *Iuliu Bragea*, preot gr. or. în Zarand a murit la 5/17 august în etate de 36 ani. — *Porfiriu Gontean*, paroc gr. or. în Batta, a reposat la 9/21 august în etate de 69 ani.

Oglinda lumei.

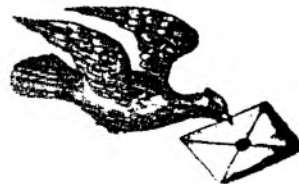
Studentii români în străinătate. 159 români urmăză cursurile diferitelor școle din Franța. La institutul superior din Anvers de curând patru români au escelat.

Clubul fetelor de măritat. La Londra s'a constituit acum de curând un club al fetelor de măritat. Membre ale acestui club pot să fie fete în vârstă de 17—30 ani. Fiecare dintre fete capătă o listă în care este însemnat numele flăcăilor de însurat, și scurte note despre caracterul lor, ér pe o altă listă sânt înșirați șarlantani cari caută a face înșelătorii cu însurătórea și bărbații cari au mania de a se căsători de mai multe ori séu a ține mai multe femei.

Romanele lui Alesandru Dumas. S'a constatat că Alesandru Dumas a scris în romanele sale peste 50.000.000 de rânduri séu 1.500 de milioane de litere. Dcă s'ar face un singur rând din toate acestea, el va avé lungimea de 5000 kilometri; dca am pune unul peste altul aceste rânduri vom avé o înălțime de 100.000 metri. S'ar formá un volum de peste 2.5000.000 de pagine și un lucrător tipograf lucrând câte 10 ore pe di și câte 10 pagine, i-ar trebui 250.000 de zile séu 384 de ani și 340 de zile.

Esposiția dela Chicago. La 1 mai, 1893 se va deschide la Chicago póte cea mai mare esposiție ce a fost până aci. Locul pe care va fi esposiția este de două ori mai întins decât acela pe care a fost esposiția dela Paris. Ceea ce va fi mai minunat, va fi sala mare de esposiție, care va avé un acoperiș cu un diametru de 3000 urme, aședat pe niște stélpi de 1100 urme, va să dca niște stélpi mai înalți decât Turnul-Eiffel.

Poșta redacțiunei.

Redactorul foi noastre, după absința de șese săptămâni, s'a rentors și va responde încurând la scrisorile ce i s'au adresat în timpul acesta.

Lipova Cea tradusă cât mai curând. Cea originală ar trebui corectată, începând din strofa a treia.

Dnei A. P. R. Au sosit. Il vom întrebuintă cât mai curând.

Budapesta. Poesiile vor éși pe rând.

Călindarul săptămânei.

Dia sept.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Duminea	a 14 d. Rosali Ev. dela Matei c. 22 gl. 5, a inv. 3.		res. ap.
Duminea	26 Mart. Andrian și Natalia	7 Regin'a	5 27 6 28
Luni	27 Cuv. Pimeu	8 (+) N. Mariei	5 28 6 26
Marți	28 Cuv. Moise Arap.	9 Bruno	5 30 6 25
Mercuri	29 + Tăierea cap. st. Ioan	10 Pulcheria	5 31 6 22
Joi	30 SS. p. Ales Ioan și Pav.	11 Atanasia	5 32 6 20
Vineri	31 Bréul Preacuratei	12 Guido	5 33 6 18
Sâmbătă	1 Cuv. Simeon Stélp.	13 Id'a	5 35 6 19

Proprietar, redactor răspunător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tiparul lui Iosif Lang în Oradea-mare.